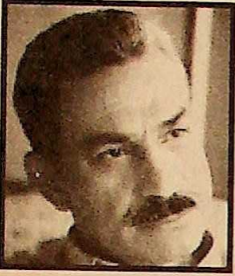

Millî hedefe mugayir îtilaf

Türkiye'de siyaseten neler olup bittiğini anlayabiliyor musunuz? Sorun siyaset sahnesinde, siyaset perdesinde, siyaset ekranında neler olup bittiğini farkedip farketmediğinizi kapsamıyor. Bunları işin içine girerek, vukuatı dikkatle gözleyerek veya bağlantıları tetkik ederek anlayabilirsiniz. Diyebilirsiniz ki siyaset sahnesinde kurulu düzenin sunduğu fırsatlardan yararlanmak isteyen insanlar arasında bir yağma, bir kapişma serencamı yaşanmaktadır. İlâve edebilirsiniz ki ade-

İSMET ÖZEL

ta Karagöz temsiline uygun teşkil edilmiş olan siyaset perdesinde oyuncularını hareket ettiren ve onları temsilen konuşan ve konuşturarak görünmez eller vardır. Siyaset ekranında ise insan sürülerinin suya götürülüp susuz getirilmesi için ne mümkünse o yapılmaktadır. Bütün bunları bilmiş olmanız sizin Türkiye'mizde siyaseten neler olup bittiğini anlamınıza yetmez. Giderek sahnenin, per-

denin, ekranın gadrine uğradığınız için farketmediğiniz ilginç noktalara takılır, onlarla meşgul olur ve bir türlü öze ulaşamazsınız.

Öze ulaşmak için kabuğu aşmak (açmak) gerekiyor. Sıra kabukla uğraşmaya gelince bizi hemen endişe verici bir durumun beklediğini farkediyoruz: Kabuğu delmeli mi, kırmalı mı, eritmeli mi, yoksa önce açıp, öze temas kurduktan sonra o kabuğun özü korumasına imkân verecek şekilde yeniden kapanır durumda kalmasına mı özen göstermeli? Bu bahis üzerinde ayrıca ve uzunca durmamız gerekiyor. Şimdilik Türkiye'de siyaseten neler olup bittiğinin özüne ulaşmayı deneyelim. Bunun için kabuğu tasvire girişmekten başka yol yok.

Kabukta ne var? Kabukta doğrudan yani hasmını zarara uğrattığı ölçüde kazançlı çıkacak şekilde çatışır durumda olmasalar bile uyuşmazlık içinde bulunan, aralarında sağlam uzlaşmalar sağlamaktan uzak siyasi unsurlar var. Koalisyonun her üç ortağı uyuşmazlık içinde. Hükümetin kurulmasında en belirleyici rolü oynayan; ama bunun yanı sıra gerçek muhalefetin kendisi olduğunu iddia eden siyasi parti bu iddiası sebebiyle uyuşmazlık unsuru. Yerini şimdiki koalisyona bırakan bir önceki koalisyonun ortakları hükümetle ve bilhassa hükümete dışardan destek veren partiyle uyuşmazlık içinde. Temel uyuşmazlık ise haksızlığa uğradıkları gerekçesiyle siyasi işleyişten şikâyetçi olan eski koalisyonun ortaklarıyla yeni şartlardan istifade etmekle kalmayıp bu şartları siyasi mutlak haline getirmek isteyenlerin uyuşmazlığıdır. Kabuktaki bu uyuşmazlıkların tümü yapay. Uyuşmaz görünen unsurlar arasında bir îtilâf var. Uyuşmaz görünmeleri suretiyle telif edilmiş siyasi unsurlar arasındaki bağ ise işin özü.

Uyuşmaz görünen siyasi unsurlardan baskın çıkıp yek diğerini gerileyen her kim ise etkinliğini beynelmilel ölçüleri veya Avrupa standartlarını uygulamakla sağladığını telkin ediyor. Bunun karşısında gerileyen ve baskıya uğrayan kesim hasmının istinad ettiği değerleri gerçekte kendinin temsil ettiğini ileri sürüyor. Her iki tarafa da kulak verdiğinizde işittiğiniz aynı tez: Demokrasi ve insan hakları meşru müdafaa halindedir. Yani meşruiyet hakkı sadece demokrasininindir. Demek ki "millî hedef" meşruiyet alanı bulamamaktadır.

Baskı uygulayan uyguladığı baskının sebebinin birilerinin yaptıklarını beynelmilel ölçülere uygun olarak yapmadıklarına, Avrupa standartlarına uymadıklarına bağlıyor. Medeni ölçülere uyulmasını dayatıyor. Baskıya uğrayanlar ise davranışlarının medeni ölçülerle intibak halinde olduğunu ve bilakis uygulanan baskının Avrupa standartlarını hiçe saymak olduğunu belirtiyorlar.

Sonuç nereye varıyor? Türkiye'nin bir millî hedef gözetmesi gerektiği, her kim ne yaparsa yapsın gözetilmiş hedef doğrultusunda bir değerlendirilmeye bağlı kılması, parlamento içinde ve dışında sahnelenen siyaset oyununun dışına itiliyor. Üstün gelen dünya sistemi hesabına üstün geldiğinin bilincini keskinleştirirken, altta kalan dünya sistemini daha etkin savunmadığı taktirde hiç bir zaman üste çıkamayacağı bilincini zenginleştiriyor.

Böylece müdir ve muavin iki felâketten yakamızı kurtaramıyoruz: Sıradan insanın sıradan hayatı gündün güne zorlaşıyor: Müdir felâket. Türkiye içinde ve Türkiye için yapılan herşeye kötü gözle; Türkiye dışında ve Türkler aleyhine yapılan herşeye hayranlıkla bakma hastalığımız müzminleşiyor: Muavin felâket.